

Atog 1127

Sprawozdanie

Komisji drogowej o wnioskach p. Posłów Kurowca (L. s. 489), Senyka (L. s. 796), Hanczakowskiego (L. s. 797 i 991), Zipsera (L. s. 1766), Makucha (L. s. 1650) A. Starucha (L. s. 1809), i Krynickiego (L. s. 2030) w sprawie budowy mostów, oraz o petycyach w tym samym przedmiocie L. s. 345, 352, 571, 836, 838, 1178, 1179, 1549, 1550, 1551, 1683, 1684, 1685, 1879, 1880, 2452, 2729, 2859.

Wysoki Sejmie!

Wszystkie powyższe wnioski, załatwia Komisya drogowa jednym sprawozdaniem dlatego, ponieważ one i treścią i formą są bardzo do siebie zbliżone.

Poseł Kurowiec żąda wybudowania z funduszów krajowych mostów na rzece Łomnicy w Dobrowlanach i Podmichalu powiatu Kałuskiego. Dla całej południowej części powiatu Kałuskiego t. j. dla 20-tu kilku gmin z 40-tysięczną ludnością, nader ważnym jest przejazd przez rzekę Łomnicę w Dobrowlanach.

Daleko mniej ważnym przejazd w Podmichalu, który oddalony jest od Dobrowlan tylko o 5 klm.

Obecnie w Dobrowlanach przejazd odbywa się promem. Przeprawa ta z powodu górskiego charakteru rzeki zawsze była trudną i uciążliwą i dla licznej frekwencyi niedostateczną. Wskutek regulacyi rzeka Łomnica się pogłębiła, prąd jej się zwiększył a wskutek tego warunki przeprawy jeszcze bardziej się pogorszyły i budowa mostu stała się konieczną. Droga, na której ów przejazd się znajduje, jest drogą gminną I. kl. Utrzymanie więc stałej i dogodnej komunikacyi na tej drodze należy do Wydziału powiatowego, który uznając konieczność budowy mostu w Dobrowlanach — zbiera i składa na ten cel pewną kwotę. Dotąd jednak nie zrobiono

ani projektu ani kosztorysu, nie przeprowadzono też rokowań, ani ze stronami interesowanymi, ani z c. k. Rządem, który powinien się przyczynić do kosztów budowy, z powodu regulacji Łomnicy.

P. Senyk domaga się, aby na rachunek funduszu krajowego wybudowano most na Dniestrze między Demenką Poddniestrzańską a Rozdołem.

Most ten ma być zbudowany w ciągu drogi bardzo ważnej Żurawno-Żydaczów-Rozdół-Rozwadów, wybudowanej swego czasu przy pomocy subwencji krajowych i państwowych.

Droga ta przecina cały powiat, łączy wyżej wymienione miasta i ułatwia dojazd do stacji kolejowych Mikołajów, Drohowyże, Żydaczów i Nowosielce a Żurawno. Brak więc mostu pod Rozdołem daje się dotkliwie odczuwać. Sprawa ta była już przedmiotem pertraktacji między Wydz. powiatowym Żydaczowskim, Wydz. krajowym i c. k. Namiestnictwem, która jednak nie została ukończoną. Udzielenie pomocy Wydz. powiatowemu w Żydaczowie do ukończenia tych pertraktacji, oraz udzielenie pomocy technicznej byłoby bardzo wskazane.

P. Hanczakowski żąda budowy mostu na rzece Stryj w Jabłonowie i Ilniku powiatu Turczańskiego. Mosty te mają stanąć na drogach gminnych II. kl. zupełnie nieuporządkowanych i w myśl §§, 10 i 13 ust. drog. z 10. grudnia 1907 zasadniczo powinny być wykonane środkami miejscowymi przy ewentualnym udziale powiatowego funduszu dróg gminnych. Niema też ani projektu, ani kosztorysu tych obiektów. Stwierdzić jednak należy, że na rzece Stryj, bardzo często trudnej i niebezpiecznej do przebycia znajduje się jedyny most w Mochnatem, t. j. prawie na granicy powiatu Turczańskiego i Stryjskiego, że więc $\frac{1}{3}$ część powiatu Turczańskiego z 25-tysięczną ludnością odcięta jest rzeką Stryjem od Turki od gościńca rządowego i kolei Użok-Sambor, potrzeba więc zapewnienia stałej komunikacji przez tę rzekę jest konieczną. Stwierdzić dalej należy, że powiat Turczański należy do najuboższej, wydatność 1 hl. = 1.203 K, nakłada 40% dodatku na najniezbędniejsze potrzeby drogowe.

P. Cipser żąda, aby Wydział krajowy zajął się budową mostu na rzece Świca w Dzieduszycach wielkich względnie, gdyby budowa mostu była niemożliwą, aby tam urządził prom. Droga, na której ów przejazd się znajduje, jest drogą gminną II. kl., prowadzi na Uhełnę i Strzałków do Stryja, nie jest uporządkowaną. Przejazd ów ma na razie znaczenie więcej lokalne, jednakowoż znaczenie to bardzoby się powiększyło i rozszerzyło, gdyby powstał trakt Stryj-Dzieduszycy-Turza-Bolejów-Rachin względnie Turza-Bolechów-Kałuż. Do wybudowania tego traktu potrzeba jednak zgody 3 powiatów Stryjskiego, Dolńskiego i Kałuskiego. — I w tym kierunku należałoby przeprowadzić rokowania. W końcu należałoby rozpatrzyć czyby nie dało się w Dzieduszycach zaprowadzić przejazd promem na wypadek, gdyby budowa mostu nie mogła przyjść do skutku w najbliższej przyszłości.

P. Makuch domaga się, aby Wydział krajowy jeszcze tej jesieni przystąpił do budowy mostu na Dnieprze w Dolhem powiatu tłumackiego. Most ten ma ułatwić komunikację wsi i miasteczek położonych na lewym brzegu Dniestru ze Stanisławowem. Prawdopodobnem jest, że budowa mostu w tej okolicy jest potrzebną, jednakowoż sprawa tej wagi jak budowa obiektu, którego kosztą dosięgną prawdopodobnie mil ona koron, nie może być załatwioną bez bardzo dokładnego badania sprawy i przeprowadzenia pertraktacji ze stronami interesowanymi. Na razie brak jest wszelkiej takiej pertraktacji, brak kosztorysu i projektu.

P. A. Staruch żąda wybudowania mostu na koszt krajowy w gminie Procisne powiatu Liskiego; droga, na której ów most ma stanąć, jest drogą gminną

II. kl. i nie jest uporządkowaną. W myśl więc §. 12 i 13 ust. drog. z dnia 10. grudnia 1907, powinna być utrzymywana komunikacja na tej drodze środkami miejscowymi przy ewentualnym udziale powiatowego funduszu drogowego. Nie da się zaprzeczyć jednak, że droga ta, prowadząca z Lutowisk przez Smolnik—Procisnę—Stuposiany—Ustrzyki górne—Wołosate do Węgier i jest dla tej okolicy bardzo ważną i mogłaby uzyskać subwencję krajową, gdyby jej prawidłowa budowa była postanowioną, a w takim razie korzystałyby z tej subwencji i wszystkie objekta na niej się znajdujące.

Powyższe uwagi odnoszą się także do mostu na rzece Maniawce względnie Bystrzycy sołotwińskiej w gminie Kryczka powiatu bohorodeczańskiego, którego budowy domaga się p. Krynicki w swoim wniosku. Podnieść należy ubóstwo tego powiatu — wydatność 1 hl. wynosi 1151 K., a obciążenie na cele drogowe 35%.

Jak z powyższego wynika, treścią wszystkich tych wniosków, względnie petycji, są sprawy, które nie są jeszcze prawie całkiem wyswiecone i zbadane, a wskutek tego nie można żadnej z nich załatwić merytorycznie.

Brak przedewszystkiem wszelkich danych o wielkości i kosztowności żądanych mostów, brak wszelkich planów i kosztorysów, brak oświadczeń stron interesowanych, brak inicjatywy Wydziałów powiatowych, ich opinii co do ważności tych obiektów i ważności dróg, na których mają być te mosty zbudowane.

Zdaniem komisji drogowej podobne sprawy powinny wówczas dopiero być przedstawione Wysokiej Izbie, jeżeli już dokładnie zbadane zostały i te badania wykażą, że udzielenie subwencji krajowej w wysokości, przekraczającej kompetencyę Wydziału krajowego, szczególniejszymi względami jest wskazane.

Niniejsze wnioski poselskie mogą mieć na celu tylko zastąpienie, względnie ożywienie inicjatywy tych czynników, które właściwie do tego są powołane, lub też mogą zmierzać do tego, aby Wydział krajowy przyszedł z pomocą owym czynnikom miejscowym, czy to w kierunku technicznym czy administracyjnym.

Z uwagi, że w niejednej z powyższych spraw, pomoc taka może być potrzebną.

Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wnioski posłów Kurowca (l 489), Senyka (L. s. 796), Hanczanowskiego (L. s. 797, 991), Cipersa (L. s. 1766), Makucha (L. s. 1650), A. Starucha (L. s. 1809), Krynickiego (2630), oraz petycyę (L. s. 345, 352, 571, 836, 838, 1178, 1179, 1549, 1550, 1551, 1683 1684, 1685, 1879, 1880, 2452, 2729, 2859, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Sozański.

